

EL LLENGUATGE

La por que em fa anar-hi

Són molt usuals les frases formades pel verb *fer* més un complement directe constituït per un substantiu o per un infinitiu, com *fer goig*, *fer por*, *fer fàstic*, *fer il·lusió*, *fer tristesa*, *fer caure*, *fer veure*, *fer servir*, *fer venir*, *fer passar*, *fer riure*, etc.

Com se sap, algunes d'aquestes frases han adquirit ja categoria de locucions verbals. Adhuc en aquests casos, el substantiu que és el complement directe del verb *fer* pot ocupar un lloc anterior en la seqüència de la frase i si aquest substantiu és un dels termes d'una oració principal és normal que figuri representat per mitjà d'un pronom relatiu en l'oració determinada pel verb *fer*. *Em vaig adonar del goig que feia*. I es pot esdevenir, aleshores, que la forma del verb *fer* coincideixi amb un infinitiu, que no és, però, el seu complement sinó l'element inicial de l'oració següent, cosa que pot originar, en alguns casos, construccions ambigües.

Observem, així, que una construcció com *Jo parlava de la por que em fa passar per segons quins carrers* és susceptible d'ésser interpretada amb dos significats diferents: ¿hi és qüestió de *fer por* (passar per segons quins carrers) o de *fer passar* (la por) per segons quins carrers? La diferència esdevé ben evident traslladant la construcció a la tercera persona del singular (que té una forma diferent per al pronom acusatiu i per al pronom datiu): *Ell parlava de la por que li feia passar per segons quins carrers* i *Ell parlava de la por que el feia passar per segons quins carrers*. La primera d'aquestes dues construccions significa que passar per segons quins carrers li *feia por* (i que en parlava) i la segona que la por el *feia passar* per segons quins carrers. Semblantment s'esdevé amb una construcció com *Pensava en la tristesa que em fa tornar a casa*, amb una ambigüitat que s'elimina en *Pensava en la tristesa que li fa tornar a casa* i *Pensava en la tristesa que el fa tornar a casa*, coses, certament, ben diferents.

Es bo, per tant, d'eliminar l'ambigüitat de construccions com *Jo parlava de la por que em fa passar per segons quins carrers* i *Pensava en la tristesa que em fa tornar a casa*.

El mitjà més eficaç és d'introduir la preposició *de* entre *fer* i l'infinitiu quan pertanyen a oracions diferents: *Pensava en la tristesa que em fa de tornar a casa*. Compareu amb *Pensava en la tristesa que li fa de tornar a casa*.